Europski parlament
2019-2024

Odbor za ribarstvo

2023/2030(INI)

20.6.2023

NACRT IZVJEŠĆA

o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 1100/2007 o uvođenju mjera za obnavljanje stoka europske jegulje
(2023/2030(INI))

Odbor za ribarstvo

Izvjestitelj: Bert-Jan Ruissen

SADRŽAJ

Stranica

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...3

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 4

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Kontekst

Uredba Vijeća (EZ) br. 1100/2007 o uvođenju mjera za obnavljanje stoka europske jegulje donesena je 2007. godine. Ona sadrži širok i cjelovit pristup upravljanju stokom jegulje te obuhvaća razne životne faze i migracijske rute jegulje. Njezino područje primjene obuhvaća vode Unije, obalne lagune, ušća i rijeke te kopnene vode država članica koje utječu u mora. Uredbom o jegulji utvrđuje se obveza država članica da od 2009. definiraju prirodna staništa europske jegulje (riječni slivovi koje naseljavaju jegulje) i uspostave planove za gospodarenje stokom jegulje u tim staništima. Time se državama članicama omogućuje da uzmu u obzir posebne lokalne i nacionalne okolnosti. Cilj je svakog plana za gospodarenje stokom jegulje smanjiti smrtnost prouzročenu antropogenim djelovanjima kako bi s visokom vjerojatnošću u more dospjelo najmanje 40 % biomase srebrne jegulje u odnosu na najbolju procjenu broja jegulja koje bi dospjele u more da nije bilo antropogenih djelovanja koja su utjecaja na stok. Plan za gospodarenje stokom jegulje priprema se u svrhu dugoročnog ostvarenja tog cilja. Mjere koje države članice poduzimaju mogu obuhvaćati smanjenje gospodarskog ribolova, ograničavanje rekreacijskog ribolova, mjere poribljavanja, strukturne mjere u svrhu osiguranja prohodnosti rijeka i poboljšanja riječnih staništa, prijenos srebrnih jegulja iz kopnenih voda u vode iz kojih mogu slobodno otići u Sargaško more, suzbijanje grabežljivaca, privremeno zaustavljanje turbina u hidroelektranama i mjere povezane s akvakulturom. Države članice u početku moraju podnositi izvješće Komisiji svake tri godine, a prvo se izvješće dostavlja do 30. lipnja 2012. Nakon prva tri trogodišnja izvješća šalje se jedno izvješće svakih šest godina. U izvješćima se opisuje praćenje, učinkovitost i ishod planova za gospodarenje stokom jegulje.

Stajalište izvjestitelja

Izvjestitelj smatra da je Uredba o jegulji dobar i cjelovit instrument, ali da se njezina provedba može poboljšati. Konkretno, problem prepreka za migraciju jegulje nije riješen u dovoljnoj mjeri, a ribolovne aktivnosti znatno su ograničene. To je nedavno zaključeno i u ocjenjivanjima koja je provela Europska komisija. U posljednje vrijeme oblikovatelji politika usredotočavali su se na daljnje smanjenje ribolova jegulje. To je vidljivo iz Odluke Vijeća o ribolovnim mogućnostima iz prosinca 2022. kojom se ograničava morski i obalni ribolov jegulje tijekom šestomjesečnog razdoblja zabrane ribolova. Izvjestitelj smatra da to nije pravi put prema oporavku jegulje. Uredbu o jegulji potrebno je prepoznati kao temeljni politički i najprikladniji instrument za obnavljanje stoka jegulje. Izvjestitelj iznosi nekoliko preporuka za bolju provedbu Uredbe o jegulji, kao što su poboljšanje modela upravljanja kako bi se omogućile povratne informacije i ažuriranje planova za gospodarenje stokom jegulje, prepoznavanje ključne uloge ribara, nastavak politike poribljavanja, uklanjanje prepreka za migraciju jegulje, jačanje borbe protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, promicanje znanstvenih istraživanja i usklađivanje prikupljanja podataka.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 1100/2007 o uvođenju mjera za obnavljanje stoka europske jegulje
(2023/2030(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1100/2007 od 18. rujna 2007. o uvođenju mjera za obnavljanje stoka europske jegulje (Uredba o jegulji)[1],

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 3., 4., 11., 38., 39. i 43.,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ[2],

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore[3],

– uzimajući u obzir Direktivu 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike[4],

– uzimajući u obzir Direktivu 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji)[5],

– uzimajući u obzir Dodatak II. Konvenciji o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka,

– uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja,

– uzimajući u obzir evaluacije Uredbe o jegulji koje je Komisija provela 2014. (COM(2014)0640) i 2020. (SWD(2020)0035),

– uzimajući u obzir izvješće o evaluaciji iz 2019. koje je Komisija ugovorila sa zajedničkom operacijom Poseidon,

– uzimajući u obzir preporuke Savjetodavnog vijeća za Baltičko more od 4. svibnja 2022. o mjerama upravljanja jeguljom,

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2023/194 od 30. siječnja 2023. o utvrđivanju

[1] SL L 248, 22.9.2007., str. 17.
[2] SL L 354, 28.12.2013., str. 22.
[3] SL L 206, 22.7.1992., str. 7.
[4] SL L 327, 22.12.2000., str. 1.
[5] SL L 164, 25.6.2008., str. 19.

ribolovnih mogućnosti za 2023. za određene riblje stokove koje se primjenjuju u vodama Unije te, za ribarska plovila Unije, u određenim vodama izvan Unije, kao i o utvrđivanju takvih ribolovnih mogućnosti za 2023. i 2024. za određene dubokomorske riblje stokove[6] i Uredbu Vijeća (EU) 2023/195 od 30. siječnja 2023. o utvrđivanju ribolovnih mogućnosti za 2023. za određene riblje stokove i skupine ribljih stokova koje se primjenjuju u Sredozemnom i Crnome moru te o izmjeni Uredbe (EU) 2022/110 u pogledu ribolovnih mogućnosti za 2022. koje se primjenjuju u Sredozemnom i Crnome moru[7],

– uzimajući u obzir izjavu Danske, Francuske, Italije, Grčke, Nizozemske, Poljske, Španjolske i Švedske o jegulji u pogledu Uredbe Vijeća (EU) 2023/194,

– uzimajući u obzir svoje stajalište od 16. svibnja 2006. o Prijedlogu uredbe Vijeća o uvođenju mjera za obnavljanje stoka europske jegulje[8],

– uzimajući u obzir savjet Međunarodnog vijeća za istraživanje mora (ICES) od 3. studenoga 2022. o jegulji (*Anguilla anguilla*) u cijelom njezinu prirodnom arealu,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 21. veljače 2023. naslovljenu „Akcijski plan EU-a: Zaštita i obnova morskih ekosustava za održivo i otporno ribarstvo” (COM(2023)0102),

– uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III. Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade nezakonodavnih izvješća,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ribarstvo (A9-0000/2023),

A. budući da se Uredbom o jegulji utvrđuje obveza država članica da izrade nacionalne planove gospodarenja stokom jegulje s jedinstvenim ciljem djelovanja i međunarodno koordiniranim trogodišnjim procesom praćenja i evaluacije;

B. budući da je 19 država članica donijelo planove gospodarenja stokom jegulje za gotovo 90 jedinica gospodarenja jeguljom, što obuhvaća oko 1880 mjera; budući da je šest država članica (Cipar, Malta, Austrija, Rumunjska, Slovačka i Mađarska) oslobođeno od obveze izrade plana gospodarenja stokom jegulje; budući da Slovenija i Bugarska (za svoje riječne sustave izvan Crnog mora) nisu pripremile planove gospodarenja stokom jegulje; budući da Hrvatska trenutačno razvija svoj plan gospodarenja stokom jegulje;

C. budući da je samo Nizozemska podnijela ažurirane planove gospodarenja stokom jegulje na odobrenje, i to 2011. i ponovno 2018.;

D. budući da EU trenutačno priznaje samo jedan prekogranični plan, koji se nalazi u slivu rijeke Minho (Španjolska i Portugal); budući da, prema podacima ICES-a (za 2022.), unatoč prepoznatoj suradnji država članica EU-a i zemalja izvan EU-a preko drugih mehanizama i dalje postoje vodna tijela koja bi imala koristi od bolje koordinacije

[6] SL L 28, 31.1.2023., str. 1.
[7] SL L 28, 31.1.2023., str. 220.
[8] SL C 298 E, 7.12.2006., str. 113.

provedbe mjera gospodarenja;

E. budući da je podijeljena kontrola pod središnjom koordinacijom obilježje Uredbe o jegulji; budući da je gospodarenje stokom jegulje previše složeno za univerzalni pristup; budući da se Uredbom o jegulji državama članicama daje fleksibilnost da svoje nacionalne planove gospodarenja stokom jegulje prilagode lokalnim okolnostima i nacionalnim prioritetima;

F. budući da na razini EU-a ne postoji posebna platforma za razmjenu informacija o stanju jegulje, rasprave među dionicima i praćenje povratnih informacija;

G. budući da je u skladu s izvješćem zajedničke operacije Poseidon iz 2019. izvješće za 2012. podnijelo 18 od 19 država članica; budući da je u skladu s izvješćem zajedničke operacije Poseidon iz 2019. izvješće za 2015. podnijelo 14 od 19 država članica; budući da je u skladu s izvješćem zajedničke operacije Poseidon iz 2019. izvješće za 2018. podnijelo 15 od 19 država članica; budući da je u skladu s izvješćem ICES-a (za 2022.) izvješće za 2021. podnijelo 13 od 19 država članica; budući da su izvješća država članica često nepotpuna i nestandardizirana;

H. budući da je Komisija 2014. ocijenila ukupnu provedbu Uredbe o jegulji i nacionalnih planova gospodarenja stokom jegulje te zaključila da je provedba planova gospodarenja stokom jegulje dovela do ograničenja u ribarstvu te da bi veću pozornost trebalo posvetiti mjerama upravljanja povezanima s antropogenim čimbenicima koji utječu na smrtnost, a nisu povezani s ribolovom, od kojih su većinu države članice provele samo djelomično;

I. budući da je Komisija 2020. ocijenila svrsishodnost Uredbe o jegulji i zaključila da je ona relevantna i svrsishodna te je dodala da su potrebne dodatne ambicije za provedbu te uredbe s većim naglaskom na mjerama koje se ne odnose na ribarstvo;

Uredba o jegulji kao najprikladniji cjeloviti instrument

1. poziva Komisiju i države članice da Uredbu o jegulji ponovno učine temeljnom politikom za zaštitu jegulje i time osiguraju cjelovit i dosljedan pristup; ponovno ističe da je u evaluaciji Komisije iz 2020. utvrđeno da je Uredba o jegulji primjerena svrsi; smatra da države članice trebaju bolje provesti Uredbu o jegulji i uvesti dodatne mjere;

2. ponovno potvrđuje cilj Uredbe o jegulji da se stok jegulje obnovi u razini od 40 % u usporedbi s izvornim uvjetima i njezin glavni cilj da se smanji smrtnost kako bi se omogućio taj oporavak; savjetuje da je od presudne važnosti usredotočiti se na kratkoročni ostvarivi cilj u pogledu smrtnosti kako bi se postigao dugoročni cilj u pogledu biomase; ističe činjenicu da „izvorne uvjete” može biti teško definirati; ističe da će cilj od 40 % vjerojatno biti neostvariv zbog gubitka staništa, ali da je to standard za postizanje cilja smanjenja smrtnosti;

3. ističe da je smanjenje stoka zaustavljeno od donošenja Uredbe o jegulji, što upućuje na to da ta uredba pokazuje pozitivne preliminarne rezultate, ali da će oporavak biti dugoročan proces koji će trajati nekoliko desetljeća;

4. naglašava da je gospodarenje stokom jegulje previše složeno za jednostran pristup usmjeren na more; ističe činjenicu da se usredotočavanjem na godišnje ribolovne

mogućnosti ne uzimaju u obzir važni čimbenici kao što su prepreke za migraciju jegulje, kvaliteta staništa te nezakonit ulov i trgovina; ističe da je Uredba o jegulji cjelovita i sveobuhvatna, da obuhvaća morske i slatkovodne životne faze jegulje te da se bavi i učincima na ribarstvo i onima koji se ne odnose na ribarstvo; osim toga, ističe da učinci koji se ne odnose na ribarstvo mogu biti veći od učinaka na ribarstvo te da se dosad premalo pozornosti posvećivalo antropogenim djelovanjima izvan ribarstva koja dovode do smrtnosti; mišljenja je da se mjerama koje se poduzimaju izvan konteksta Uredbe o jegulji narušava dosljednost donesene politike; stoga se oštro protivi Uredbi Vijeća (EU) 2023/194 od 30. siječnja 2023. o utvrđivanju ribolovnih mogućnosti za 2023. za određene riblje stokove koje se primjenjuju u vodama Unije te, za ribarska plovila Unije, u određenim vodama izvan Unije, kao i o utvrđivanju takvih ribolovnih mogućnosti za 2023. i 2024. za određene dubokomorske riblje stokove, kojom se ribolov jegulje ograničava šestomjesečnim razdobljem zabrane ribolova;

Upravljanje i povratne informacije

5. primjećuje da ne postoji mehanizam povratnih informacija kojim bi se osiguralo daljnje djelovanje i redovito ažuriranje politika u državama članicama u okviru Uredbe o jegulji; žali zbog činjenice da savjeti ICES-a iz 2012., 2018. i 2021. o naknadnom ocjenjivanju nacionalne provedbe Uredbe o jegulji nisu u dovoljnoj mjeri provedeni u praksi;

6. stoga poziva na osnivanje posebnog savjetodavnog vijeća s predstavnicima država članica i sektora ribarstva, rekreacijskih ribara, upravitelja voda, hidroelektrana, stručnjaka za očuvanje prirode i ostalih relevantnih strana; predlaže da to savjetodavno vijeće bude zaduženo za savjetovanje Komisije o provedbi Uredbe o jegulji, pružanje povratnih informacija državama članicama o njihovim planovima gospodarenja stokom jegulje, razmjenu informacija među raznim stranama i ocjenjivanje napretka u provedbi na nacionalnoj i europskoj razini;

7. u tom pogledu prima na znanje namjeru Komisije da osnuje stručnu skupinu, kako je najavljeno u njezinu akcijskom planu za morske ekosustave, radi okupljanja stručnjaka za ribarstvo i infrastrukturu iz nacionalnih ministarstava; traži od Komisije da pri osnivanju te stručne skupine uzme u obzir navedene prijedloge;

8. žali zbog činjenice da je od donošenja Uredbe o jegulji samo jedna država članica podnijela ažuriran plan gospodarenja stokom jegulje na odobrenje; potiče države članice da redovito ažuriraju svoje planove gospodarenja stokom jegulje na temelju najboljeg dostupnog znanja i savjeta; potiče države članice da u svoje ažurirane planove gospodarenja stokom jegulje unesu konkretne ciljeve i prijelazne rokove; naglašava da je oporavak jegulje dugoročan proces koji zahtijeva stalne napore i da jednokratan plan gospodarenja neće biti dovoljan;

9. žali zbog činjenice da se broj država članica koje se pridržavaju obveze izvješćivanja iz članka 9. stavka 1. Uredbe o jegulji s godinama smanjio; podsjeća države članice na njihove obveze u skladu s člankom 9. stavkom 1.; ističe činjenicu da je od presudne važnosti prikupiti što više informacija i podataka kako bi se mogle poduzeti odgovarajuće mjere;

Mjere u području ribolova jegulje

10. ističe važnu ulogu ribolova jegulje u društvu kao socioekonomske aktivnosti i stoljetne kulturne tradicije; smatra da se ribolov jegulje u proteklom desetljeću znatno smanjio; poziva Komisiju i države članice da se u najvećoj mogućoj mjeri suzdrže od uvođenja dodatnih ribarstvenih ograničenja; ističe da ribari imaju važnu ulogu kao čuvari te „oči i uši”, a potpuna zabrana ribolova mogla bi dovesti do nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova; ističe da se ribolov jegulje obavlja u okviru male artizanalne djelatnosti, često u udaljenim područjima u kojima ribari imaju važnu ekološku i socijalnu ulogu;

11. izražava nadu da će se u slučaju potrebe za dodatnim ograničenjima ribolova jegulje ona provoditi u kontekstu nacionalnih planova gospodarenja stokom jegulje i na temelju prethodnih procjena socioekonomskog učinka, a ne u vidu ad hoc odluka Vijeća;

12. ponovno potvrđuje da je poribljavanje jedna od mjera oporavka navedenih u članku 2. stavku 8. Uredbe o jegulji; smatra da je poribljavanje nužna mjera dok se na odgovarajući način ne riješi problem prepreka za migraciju jegulje; poziva države članice da nastave s praksom poribljavanja; ističe činjenicu da, iako se doprinos poribljavanja oporavku stoka na međunarodnoj razini ne može utvrditi, on može imati pozitivne učinke na lokalnoj razini; smatra da je poribljavanje način širenja i ograničavanja rizika za oporavak stoka, s obzirom na sve veću sušu koja dovodi do problema u rijekama diljem Europe; nadalje ističe da je ulov za poribljavanje relativno mali (2 % – 3 % ukupne juvenilne jegulje); naglašava da je ulov juvenilne jegulje presudan za europski sektor akvakulture te prepoznaje važnu ulogu akvakulture u poribljavanju;

13. poziva države članice da ribarima omoguće fleksibilnost u određivanju najprikladnijih razdoblja za ribolov, koja se mogu razlikovati ovisno o zemlji; u tom pogledu potiče države članice da u dogovoru s ribarima razmotre primjenu sustava kvota kako bi ribolov ostao na odgovornim razinama; ističe da bi jedna od prednosti sustava kvota bila ta što se ribarima omogućuje da love onda kad je to komercijalno privlačno, uz istodobno ograničavanje ulova na odgovornu razinu; dodaje da bi to moglo doprinijeti sprečavanju prelova;

Mjere koje nisu povezane s ribarstvom/mjere u pogledu migracije

14. ističe da je potrebno više raditi na čimbenicima koji nisu povezani s ribarstvom, a utječu na smrtnost jegulje; ističe činjenicu da su infrastrukturne prepreke jedan od najštetnijih čimbenika koji dovode do smrtnosti jegulje; primjećuje da države članice nisu u dovoljnoj mjeri riješile taj problem, što je vidljivo iz evaluacija Komisije iz 2014. i 2020.;

15. poziva države članice da hitno uklone zastarjele brane i ostale prepreke;

16. ističe da na tržištu postoje alternative pogodne za ribe, kojima se ribama omogućuje prelazak preko crpki za vodu i hidroelektrana; poziva države članice da sigurnost riba učine obveznim zahtjevom za nova postrojenja te za ona stara pri zamjeni; ističe da bi mogla biti potrebna zajednička metodologija da bi se utvrdilo kad se crpke mogu smatrati prihvatljivima za ribe te da bi se to certificiralo; ističe da bi postojeća norma 8775 Kraljevskog instituta za normizaciju (NEN) u Nizozemskoj[9] mogla poslužiti kao

[9] NEN 8775:2020+C1:2022 nl.

primjer;

17. potiče države članice da nastave s projektima hvatanja i prijenosa kao privremenim rješenjem za dospijevanje srebrne jegulje u more ako strukturna rješenja nisu moguća u kratkom roku;

18. ističe činjenicu da bi mjere u pogledu migracije trebalo provoditi koordinirano s obzirom na ostale uzvodne ili nizvodne prepreke duž iste migracijske rute;

19. potiče države članice da poduzmu i mjere protiv ostalih antropogenih čimbenika smrtnosti, kao što su onečišćenje i paraziti;

Mjere protiv nezakonite trgovine i krivolova

20. ističe da su nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani ribolov te nezakonita trgovina i dalje velik problem; pohvaljuje trenutačne uspjehe tijela kaznenog progona i ističe važnost sprečavanja daljnje nezakonite trgovine; naglašava da je potrebno više provjera i bolje praćenje Uredbe o jegulji;

21. poziva na bolju koordinaciju carinskih, policijskih i ekoloških tijela u državama članicama i među njima, kao i na razmjenu podataka; poziva države članice da nastave ulagati u stručno znanje i kapacitet u području kaznenog progona;

22. ističe činjenicu da je poboljšanje transparentnosti i sljedivosti ulovljene juvenilne jegulje važan način borbe protiv prakse nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova te da su sustavi certificiranja važan instrument za jamčenje zakonitosti ulova; poziva države članice da objave svoje planove poribljavanja kako bi se bolje utvrdili i suzbili nezakoniti tokovi trgovine juvenilnom jeguljom;

23. poziva države članice da uvedu istinski odvraćajuće sankcije; poziva na usklađivanje financijskih kazni među državama članicama;

Znanstveno istraživanje i usklađivanje prikupljanja podataka

24. podsjeća da se o jegulji mnogo toga ne zna, uključujući proces mriješćenja i točne razloge za smanjenje stoka; stoga poziva na intenzivnije znanstveno istraživanje o stanju stoka i razlozima za njegovo smanjenje, uz dostatna financijska sredstva i ljudske resurse; predlaže da se pri istraživanju razmotre i učinci klimatskih promjena, na primjer u Golfskoj struji koja vodi prema Sargaškom moru i od njega;

25. ističe da provedba Uredbe o jegulji i godišnji savjeti ICES-a o ribolovnim mogućnostima nisu povezani jer se ti savjeti temelje na trendu u pogledu juvenilne jegulje, a ne na dospijevanju srebrne jegulje u more (cilj od 40 %); poziva na usklađivanje u tom području;

26. pohvaljuje ICES za rad na razvoju cijelog modela stoka kako bi se analizirali i predvidjeli trendovi;

27. naglašava da bi prikupljanje podataka, praćenje i izvješćivanje trebali biti usklađeni i standardizirani kako bi se podaci mogli uspoređivati; preporučuje da komercijalni i rekreacijski ribari budu uključeni u prikupljanje i analizu podataka;

Prekogranična dimenzija

28. potiče države članice da po potrebi izrade veći broj prekograničnih planova gospodarenja stokom jegulje;

29. poziva Komisiju i relevantne države članice da izrade ambiciozan i realističan plan Opće komisije za ribarstvo Sredozemlja za gospodarenje jeguljom; smatra da je vrlo poželjno da se taj plan uskladi s Uredbom o jegulji;

°

° °

30. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.